

ՀՈՎԻԿ ԱՖՅԱՆ

Սեղմտնբերի 7-ին ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինը իր մերձնուկով վաճառ նովի օգարեւոն նստավայրում ընդունել է ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանին, որը Ռուսաստանում էր՝ իր ռուս դաշտունակցի հրավերով, կարծատի աշխատանքային այցով։ Բարձրաստիճան զրուցակից ները ժետել են, որ իրենի չնայած դարբերաբար հանդիպում են՝ ինչպես երկողով, այնպես էլ միջազգային մի շարֆ ֆորմաների ձեւաչփերով, հաճախակի հեռախոսագրուցներ են ունենում, բայց հասկի առնելով «հայ-ռուսական հարաբերությունների առանձնահատկությունը՝ մասնավորաբար ԵԱՏՄ-ին Դաշտասանի միանալու հետ կաղված, մշտադիմ լինում են օրակարգային հրատապ հարցեր, որոնք անհրաժեշտ են բնարկել։»

վկում նաեւ, թե խսովը նո՞ր վարկի մասին է, թե՝ դարձածուն երկու նախազահները վերահաստատել են մի բանի ամիս առաջ Ռուսաստանի կողմից Հայաստանին նույն նոյասակի համար տրվելիք նույն՝ 200 ամերիկյան դրամանոց վարկի համաձայնությունը:

Տանիքին սղանելու մեջ մեղադրվող Պերճակովին Հայաստանին համձնելու համար: Գուցե սա բարեկրթություն է, բայց խնդիրն այն է, որ Ռուսաստանը դարձավոր էր համձնելու Պերճակովին, ընդ որում նրան ձեռքակալելու դափնից՝ համաձայն գումրիում տեղակայված ուստա-

Ինչեւ, հասկանալի է, որ 200 մլն-ի գենքը անգամ Արքեզանին (որի համար 200 մլն գենի համար ծախսելը խնդիր չէ) կարող է զգտել՝ գերծ մնալու սահմանային արկածախնդրովունից:

Կոնկրետ սահմանի իրավիճակի առնչությամբ, դատելով ՀՀ նախագահի խոսից, Սարգսյանն ու Պուտինը նույնական խոսել են. ՀՀ նա-
Յեղասպանության դես, երբ ամեն անզամ, երբ մի նոր Երկիր ձանաչու-
է այն, մենք ազգություն ընորհակալու-
թյուն ենք իհայտնում:

մաչափի հրագենից բացի գործա- 165-ի, ինչպես դաշտնական տ

ԱԵՐՃ ԱՎՐԱԿՈՒՅԱՆԻ ՄԵՐՃԱՄՆԱԿՈՎՅԱՆ ԵՐԵԿՈՆ

Այս դասին, դասելով Երկու ճախազահների բնարկած հարցերից, օրակարգային են Երկու Երկրների միջև աղթամաշաշքանառությունը՝ ԵԱՏՄ-ի շրջանակներում, ինչը ըստ Պուտինի՝ դեռևս չի գոհացնում, քանի որ ինչպես նախան արանձնազրոյցը ՌԴ նախագահն է նկատել՝ «որու նրբություններ կան, որոնց դատասխանները են դեռ չունեմ եւ որոնք կցանկանայի բնարկել Ձեզ հետ», ենթագակիրների արժեքը՝ համարդես արժույթի տատանումների այս ժամանակահատվածում, եւ իհարկե հայ-ռուսական՝ մասնավորաբար ռազմական համագործակցությունը։ Միանգամից նշեմ, որ առաջին կետի հետ կարգված որեւէ դաշտունական տեղեկատվություն չկա, թե գտնվ են արդյոյն Երկու ճախազահները «որու նրբությունների դատասխանները», փոխարենը Սերժ Սարգսյանը հայտարարել է, որ «Սեմ դեռ Երկար աշխատան ունեմ կատարելու, որդեսզի մեր ժողովուրդները զգան ԵԱՏՄ-ին միանալու առավելությունները»։ Այլ կերպ ասած ԵԱՏՄ-ը դեռ Երկար ճամադարի ումի անցնելու, որդեսզի կայանա:

Ի՞նչ վերաբերում է Էներգակիրների գմին, առա հաջողվել է Ռուսաստանի հետ ձեռք բերել համաձայնություն, ըստ որի Հայաստանը ռուսական զազր կգնի 165 դոլարով արդեն, ինչը 25 դոլար ավելի ֆիշ է, բայց մինչեւ այսօր: Սա, իհարկե, չի նշանակում, որ հայաստանցի սպառողների համար էլ սպառած զազի դիմաց Վճարումներն են կրասվելու, բայց վերջինը մի ժեսակ ներհայաստանյան խնդիր է ել ոչ ոչ մի կազմ չունի հայ-ռուսական օրակարգի հետ, ինչը ընապ... սարօդինակ է:

Եվ Վեցապես՝ ողամբական համագործակցության հետ կամված էրկու երկրները ձեռք են բերել համաձայնություն, ըստ որի Ռուսաստանը 2006-ը դրլար արտօնայլ վարկ կտրամադրի Հայաստանին՝ «ՀՅ Զինված ուժերի զինանոցը թարմացնելու համար»: Իհարկե չի նշվում, թե խսովդ կրնկրես ի՞նչ թարմացման մասին է, կրնկրես ի՞նչ ժեսակի զինատեսակներով ՀՅ ԶՈՒ-ն դեմք է թարմացվի, հարձակողական, թե

ծուռ է նաեւ իրետամի: Մենք ի հիարկես սիհոված ենք դատապիսանել: Սակայն այդ մասին ես ավելի մանրամասն կխոսեմ Դուռամբեռում կայանալիք ՔԱՊԿ գագաթաժողովի ժամանակ»: Ուսագրավ է ՀՀ նախագահի տեսադրումն՝ ուղղված

ηԵկատվության մեջ է, այլ՝ 160-ի
Բացի այդ տեղեկացրել էր, որ «Ուս-
սատանի եւ Հայաստանի նախա-
գահներ՝ Վլադիմիր Պուտինն ը-
Սերժ Սարգսյանը հայտարարել ե-
ու որ Սովորականի Թքիլսիի միջեւ
համաձայնագիր է ստորագրվել
Հայաստանի Զինված ուժերի գի-
նանցը թարմացնելու համա-
թքիլսիին տրամադրել 200 մլն դր-
լարի արտօնյալ վարկ»։ Յետք, ի
հարկե, ուղղեցին (միայն Հայա-
տանի մայրաքաղաքի անունը, ոչ թ-
նաեւ գագի նոր գինը), եւ սա, ան-
ուուս, կարենու չէ։ Կարենու չե-
նաեւ որու հայկական լրատվամի-
ջոցների այն մեղումները, թե Հ-
նախագահին Կրեմլում չընդունե-
լով, Պուտինը դրանով արհամա-
հում է Սերժ Սարգսյանին։ Բան-
այն է, որ միայն այս տարի Պուտինը
իր մերձմանսկովյան հիշյալ նստա-
վայրում ընդունել է՝ ապրիլին Պա-
ղեստինի առաջնորդ Մահմուդ Ա-
բասին, իունիսին Ֆինլանդիայ-
նախագահ Սաուլի Նիհինհսյոնին
եւ այլոց, իսկ այ Կրեմլի իր հիմնա-
կան նստավայրում օգոստոսի 27-
ին ընդունել է ՌԴ նաև կազմով
Սորոյվիայի առաջնորդ՝ Վլադի-
միր Վոլկովին, իսկ հաջորդ օրը՝ կ-
կին Դաշնության նաև կազմով
Կամչիկիայի ղեկավար Ալեքս-
անդրիկին։

Վեցրում մի նրբության մասին։ Հայաստանի նախագահը «շատ ընորհակալություն» է հայտնել իր ռուս գործընկերությը անցած հունվարին Գյումրիում մի ամբողջ ըն-

Օռլովին:

Սա չի նշանակում, որ հայ-ռուսական ցփումներում արհամական չկա, բայց սա նշանակում է որ սա այդ դեմքը չէ:

Այստեղ մզկիթ չկա. դուք ձեզ լավ չեք զգա

Վերջին օրերին համացանցում հայտնված սիրիացի փոնքիկի լուսանկարը ցնցեց աշխարհը: Փորձելով փախչել եւ աղասան գտնել դատերազմից եւ խաղաղ բնակավայրում, սիրիացի փոնքիկը ծովն էր մտել..... բայց նրա դիմ հայտնաբերել են բուրժական ափին: Սիրիացի մամուլ փոնքիկի մահվան մեջ մեղադրեց բոլորին, գրեթե բոլորին, անուուն սկսելով «բռնակալ Ասարից», որն իր երկիրը մասրեց դատերազմի մեջ, վեցացրած Եվրոպական «սառը» երկրներով, որոնի իրենց դոները ամուր փակել են մահմեդական գույքի առջև:

Բայց մենք այդ դասերազմի մասին չենք խոսելու, ոչ էլ փորձիկի կամ նրա ծնողների եւ սեփական հայրենիքը հարկադրաբար լիովների: Խոսելու ենք այն հարցի շուրջ, թե որտե՞ղ էր ցանկանում գնալ փորձիկ սիրիացին եւ որտե՞ղ են ցանկանում գնալ, գնում են նրա հայրենակիցները:

ԵՎՐՈՊԱ. ԻՎԱՅՐԱՎԱՐՄԵՐԻ ԶԱԽՈՐՈՎՄԵՐ Են. ԳԵՐԱ-

Եղբայրութեան կախստավասանը ասաբարուց եւ, Կերպա-
միայի կանցլերը հանդիպում է իր երկիր եկած կախս-
տակնների հետ, վերջիններից ով արտավորմ է՝ Օրան
Գերմանիայում կացության իրավունք է տալիս, մյուսնե-
րին էլ հույս, որ վաղը ավելի լավ է լինելու: Գուց եւ լի-
նի այդ լավը Եվրոպա գաղթած մահմեդական կախս-
տականների համար, բայց արդյոյն դա կուսանակի՞, որ
Եվրոպայի համար էլ վաղը լավ է լինելու: Օրինակ այն,
որ Լոնդոնում, ոչ թե Մադրիդում, ոչ թե Բեռլինում, ոչ թե
Փարիզում կամ ազատական՝ Ամստերդամում, այլ՝ ա-
վանդաղաց Բրիտանիայի մայրաքաղաքում այսօր ար-
դեն նորածինների տրամադրության ամենատարածված անու-
նը Սուլիամենդն է, դա լավ՞ է արդյոյն: Բրիտանիայում ծն-
ված մուլհամեդների ծնողների, առավել եւս՝ մուլհամեդ-
ների համար, անըուշ լավ է, բայց Եվրոպայի համար
լավ է: Կամ լավ է արդյոյն տասը միլիոնին չհասնող
բնակչությամբ, նեթաղրենն Բերգիայի համար, ընդու-
նել եւ բնակեցնել իր տարածում կես միլիոն մահմեդա-
կանների: Լավ է արդյոյն լինելու առանց այդ էլ մահմե-
դական մեծ բնակչություն ունեցող Գերմանիայի հա-
մար, եթք այսօր Գերմանիան բնակության իրավունք է
տալիս բոլոր այն մահմեդականներին, ովքեր ամենա-
հոգի դատավորունը կղամեն՝ իրենց փախուսի վե-
րաբերյալ... Օրինակ Ալովակիան դաւոնամես հայ-
տարարել է, որ ինքը չի կարող ընդունել մահմեդական
կախստականներին, բանի որ՝ «Մեր եւրոպական մզկիթ չկա
եւ մահմեդական փախստականները մեզ մոտ իրենց
լավ չեն կարող գտալ»: Եզիդացի միլիարդացեր Նա-
զիր Սավեյրիսն էլ առաջարկել է Միջերկրական ծովում
մի կղզի գնել (բոլոր ծախսերն իր վրա), որտեղ էլ բնա-
կեցնել Եվրոպա գաղթած մահմեդականներին՝ «Թող
իրենց դետությունը ստեղծեն եւ հանգիս աղրեն»: Այս
առաջարկը, ճիշտ է, դեռևս լայնորեն չի բնարկվում Եվ-
րոպական կառուցներում, բայց բավական ուսագրավ
է, մանավանդ որ, եթե այն իրականություն դառնա, ա-
ղայ Եվրոպայում կիայսենվի նոր կղզի-դետություն՝ ամ-
բողջովին բնակեցված մահմեդականներով:

Այսօր ուղարկվել է պատճենը՝ անորոշ է:

Բայց մի խնդիր էլ կա. ինչո՞ւ են մահմեղականները, լեռվ իրենց երկրները, փախչում հենց Եվրոպա: Ձե, հասկանալի է, որ այստեղ կյանքը լավ է, առնվազն՝ գեղեցիկ է և հետաքրքրական, բայց այդուհանդերձ ինչո՞ւ հենց Եվրոպա: Մի՞թե, օրինակ, Սառույան Արաբիայում, Արաբական Սիացյալ Էմիրություններում, Թաքարում, Ջուվեյրում, Պարսից ծոցի ավազանի այլ երկրներում, արևմյան դաշտամիջոցներից ազավոր եւ բարգավաճան բոլոր իմբերն ունեցող հրանում նրանք չին կարող ավելի հետ ինտեգրվել տեղի հասարակություններին եւ ավելի լավ զգալ իրենց: Ո՞վ ասաց, որ հիշյալ Երկրներում բարեկեցության ճակարտակը զիջում է եւրոպական սանհենարժեներին, մի՞թե բաթարցին, օրինակ, ավելի վաս է աղրում, բան դանիացին: Ուրեմն ինչո՞ւ մահմեղական փախստականները չեն զնում իրենց՝ Սուհամեր մարզաեն կասեր՝ Եղբայրների մո՞տ՝ չփոփոխելով աշխարհի ժողովրդագրական բարեզզը: Պարզվում է, որ այդ Երկրները դատարակամություն չեն հայտնել ընդունելու նրանց, ուրեմն ինչո՞ւ նման դատարասակամություն դեմք է հայտնի Եվրոպան. Սերբան եւ Սեղինան այլեւս էլզաս-Լոթարինգիայո՞ւմ են: Ի վերջ ավելի հետք է ամեն սարի Ռամադանի տոնին, Դուքայից ոտքով հասնել Սերբա, բան, ենթարենք, Ասրաքուրոցից, չիաշված այն, որ ավելի հետք է Դուքայում հարուստ ուսուան, բան Արևարուրում:

ի դեմ, մահմեղական փախստականների համար մահմեղական այլ եւկրներ տեղափոխվելիս ծով անց-նելը դարձաղիք չէ, կարելի է եւ ոժով գնալ. Եւկար է, բայց ճիշտ դեղի Մեթա եւ Մեղինա տանող ճանապար-հի մես:

Ուրեմն ո՞վ է մեղավոր սիրիացի փոքրիկի մահվան համար, որը փորձել է փրկվել դատերազմից՝ հատելով ծովը:

ՀԱՍՏԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Ըստ 2015» զորակարժություն, կամ ինչպես
մոքիլիզացնել ուժին ու մարդկային ռեսուրսը

4 օր ինչուն իրական դատերազմում: Սա Հայաստանում սեղմբերի 3-ից 6-ն անցկացված «Համբ 2015» ռազմավարական հրամանաւարաւութարային գորավարժության նոյատակն է՝ նորի լիզացնել ուժերն ու մարդկային ռեսուրսը՝ հասկանալու հաճար, թե որքանով է Հայաստանը դատրաս լայնամասշար ռազմական գործողությունների:

Հրամանատարաւորաբարյահն զորավարժություններին ընդգրկված էին Երկրի բոլոր ղետական կառույցները, իսկ Վարժանքներն անցկացվում էին մայրաքաղաքում և մարզերում:
ՀՀ ԶՈՒ ԳԵ ղետի առաջին տեղակալ **Սովուս Հակոբյանը** ընտրվում է, որ ննան լայնածավալ զորավարժություն Հայաստանում առաջին անգամ է իրականացվում. Երբեմն վարժանքների համար տրված առաջադրանքներն ու սահմանված իրավիճակները չափազանցված էին՝ հասկանալու համար, թե առանց հարեւանների եւ ռազմավարական գրիծընկերների աջակցության հայաստանյան ներուժը որվանով է դատրաս ռազմական գործողությունների:

Զորավարժության ընթացքում
կազմակերպիչները մտածել էին
բոլոր ուղղություններով. հրամա-
նաւարաւսարային հավանե-
րից, փակ խորհրդակցություննե-
րից եւ Ազգային անվտանգու-
թյան խորհրդի ու կառավարու-
թյան արտահերթ նիստերից հետ-
արդեն երկիրը բերվեց դայնա-
նական մարտական վիճակի:
Մարդկանց դայնանական տար-
հանումներից, դարեւային ժա-
մի հայտարարելուց մինչեւ նշա-
կության արժեների դափնան-

Մանն ուղղված վարժանեներ:

Վարժանքներ են անցկացվել նաև հիվանդանոցներում՝ առաջին օգնությունից մինչեւ լուց վիրահատական գործողությունների անցկացում, որին դատարասվելու համար անձնակազմին տրվում էր սահմանափակ ռողբեներ:

Զորավարժությունների ընթացքում Նույարածենում Վրանային ճամբար էր ստեղծվել, որտեղ միջազգային կազմակերպությունների եւ հայաստանյան գերատեսչությունների ներկա-

Ի՞ն պահում են՝ վարժանները
և այլ կարենու են եւ ցույց են սա-
լիս երկրի դատասվածության
ճակարդակը:

Սեղմանմբերի 6-ին հրամանաւատաքարային զորավարժությունն ավարտվեց, սակայն Երկրում դայնանական ռազմական դրույթումը շարունակվում է։ Մեկ շաբաթվա ընթացքում զորավարժությունները շարունակվել են ՀՀ Զինված ուժերի հա-

մար, որոնք ել դայմանակած
դասերազմում սեղտեմբերի 11
ին դեմք է հակառակորդին ցույց
տան իրենց ուժը:

Հայաստանում անցկացվոր

րում կազմակերպվելիք գորա-
վարժություններին ընդորևկած
են լինելու 65.000 հազար մարդ
ամձնակազմ, 700 միավոր մար-
տական մեթենա, 500 միավոր հր-
թիռային եւ հրետանային հանա-
կարգ, 40 միավոր իմբնաքիռ եւ
ուղղաթիռ եւ այլն:

Եւ ինչպես միշտ է դատահում Ադրբեյջանի դարագայում՝ այդ զորավարժությունների անցկացումը ստառագինության նման բանակով, կողմություն խախտում է միջազգային մի ժամանակարեւ։ Այս առնչությամբ, ՀՀ դատադիրական նախարարի առաջին տեղակալ **Դավիթ Տօնոյանը** հայտարարել էր, որ չնայած այն հանգանակության, որ ՀՀ-ում անցկացվող «Շանթ» եւ «Անբակտելի եղբայրություն» զորավարժությունները չեն գերազանցել միջազգային դայնանագրերով զորավարժությունների անցկացման համար ընդունված սահմանաչափերը, այնուամենայնիվ, թափանցիկության եւ փոխվասահության աղափառման նկառաւումներով հայկական կողմն դրանց մասին հայտարարել է ԵԱՀԿ սահմանված ընթացակարգերով։

«Ինչ Վերաբերում է Աղրեցօանում անցկացվող զորավարժություններին, առաջ, դատելով իրադարձության վերաբերյալ, դրանք դեմք է հայտարարվեին ճախաղես, ինչը չի արվել: Ուստի սղառագինությունների վերահսկման ոլորտում Հայաստանի եւ Աղրեցօանի կողմից որդեգրված խղաքականության աշրթերության մասին լրացուցիչ նեկարանությունների անհրաժեշտություն չեն եւսում», - ասել էր Տնօյլանը:

Այրքեցանցիները բույլ ու վախեկո՞չ չեն

«Չանր-2015» համահամրադետական զորավարժությունները դեռ շարունակվում են: Ֆիւս է, սեպտեմբերի 6-ից սկսած (մինչեւ սեպտեմբերի 15-ը) դրանք այլևս համահամրադետական չեն, այլ ընդգրկում են միայն Զինված ուժերը, բայց արդեն իսկ դարձ է, որ այդ զորավարժություններով «Աղրեջանը ցնցել են», ոմանք անզամ դնդում են, որ անենեին դատահական չէր, որ «Չանր-2015»-ի օրերին Աղրեջանում գրանցվեց 5-7 բալանց երկրաշրջ, ինչը, «փասորնեն» մեր զորավարժություններից ցնցվելու հետևանքով եղավ: Ֆիւս է, ոմանք մոռանում են, որ Աղրեջանի երկրաշրջը զգացվել է նաև Հայաստանում, հետեւաբար, եթե «Չանր-2015»-ով մենք գիտակցարար ցնցեցինք Աղրեջանը, աղայ՝ ականավիզ զնցվեցինք նաև մենք:

Եւ արհասարակ, ո՞րն է մեր նոյատակը, որ Ադրբեջանին վախեցնեմ, թէ մենք ուժեղանան: Այս, մեր ուժեղանալը ուղղված է այս կապ ունի Ադրբեջանի վախի հետ, քայլ մոտեցման հարց է, թե որն ես Վերցնում նոյատակ. այլ բան է, եթիւ ցանկանում ես ուժեղանալ, որդեսզի այդ բվում Ադրբեջանը վախենա, ու բոլորովին այլ բան, որ ուզում ես Ադրբեջանը վախենա, այդ նոյատակով ենք ուժեղ ես դահում՝ մի բանի օրով: «Շամբ-2015»-ը հենց այդ նի բանի օրենք են: Դայստանյան որոշ լրա-վաճիջոցներ «քացարիկ տեսանյութերով» ցուցադրեցին, թե ինչուս են ադրբեջանցի գուղաքահետր կահստում իրենց

սահմանամերձ գյուղերից եւ դա՝ աճուրծ մեր «Համբ-2015»-ից վախեցած լինելու հետևանքով: ճիշճ է, այդ տեսանյօւթերն ավելի ճանակրկի դիտելուց հետ հասկանալի է դառնում, որ հեռուներն ամենեւին էլ աղրեջանցի գյուղացիներ չեն, եղանակ էլ բոլորովին աղրեջանական սահմանամերձ գյուղերը չեն, բայց կարեւոր դա չէ, կարեւոր այն է, որ «Աղրեջանը ցնցվեց»: Բայց հակառակի տես, նոյն այդ լրավաճիջոցները այս անգամ «Քացարիկ ֆունկարնով» ցույց սվեցին, թե ինչ ժեստ ունեն մեր սահմանադաշտային գյուղերի սները՝ հակառակորդի գնդակոնդուրյունից հետո, որը, ով զարմանի, հաճախակի էր դարձել «Համբ-2015»-ի ժամանակահատվածում, ինչն առնվազն տարօրինակ է, բանի որ Աղրեջանը «ցնցված» դեմք է լինել, հետեւաբար՝ կրակելու անընդունակ, խառնված: Այսինքն Վերջին օրերին հայաստանյան մերին դաշտին հետեւելիս՝ տոյակորություն էր ստեղծվում, որ սահմանում խակական դատեւազմ է, որից աղրեջանցիները փախչում են, սակայն հասցենով գնդակոնդել մեր գյուղերը:

Բայց այս համապատերում, որին էլ տարօրինակ է, ոչ նախազա Սարգսյանը, ոչ Ալիեր միմյանց դատրազն չեն հայ- տարարում, իսկ երկու երկների դաւադա- նական գերատեսչությունների ղեկավար- ները կատարյալ լուր են: Եթե Աղրբեջանի դարագայում հասկանալի է, անմի որ այդ երկներ, հնամես հիշում ենք՝ «զնզված» է:

թյուն կառաջացնի, եթե իհարկե մենք ցանկանում ենք ուժեղանալ, այլ ոչ թե վախեցնել Ադրբեջանին: Վերջին հաւովով ի՞նչ է մեզ տալիս՝ «Ադրբեջանը ցնցված է» գիտակցությունը եւ արդյո՞ւ լավ բան է տալիս: Օրինակ իմ կարծիքով, սա տալիս է հակառակորդին թերագնահատելու, նրա ուժը չգիտակցելու, նրան «քանի տեղ չունելու» հասարակական գիտակցության ձեւավորում կամ դրա ամրապնդում: Դա լավ է: Իսկ եթե վաղն իրոք Ադրբեջանը սկսի ալշիվ դատերազմը, մեզ կարողանալո՞ւ են համոզել, որ գնանի թույլ, վախեկո՞ւն եւ ցնցված հակառակորդի դեմ, այն հակառակորդի, որը փախչում է մեր դիմացից: Մինչդեռ, եթե մեզ չօրանադրեն, որ հակառակորդը թույլ ու վախեկո՞ւն է, երբ նա իրականում հարձակվի, մեզ նրա դիմացն առնելու համար համոզել դեմք չի լինելու. մոհիվագիայի հարց է:

Այնուամենական է առաջարկը, որ Հայաստանի Հանրապետության կազմությունը կազմակերպի առաջարկը՝ առաջարկելով առաջարկը հայաստանական օրենսդրության մեջ ընդունումը:

ՀՈՎԻԿ ԱՖՅԱՆ

ԳՐԵԳՈՐՅԱՆ

Հիմա, երբ արդեն հետեւում է մնացել այս թե՛ անարջ, կարելի է անցնել Սահմանադրության առաջիկա բարեփոխմանը առնչվող ոչ դակաս թե՛ վեճերին։ Տողերին հեղինակը գրեթե մեկ աշխի իր հրապարակումները նվիրել է երեք փոխկազմակցված հարցերի։ Պետական կառավարման համակարգի ավտորիհարիզմ, ընտրությունների օրինականությունը եւ Սահմանադրության բարեփոխում։ Վերջինս ներկայումս առավել այս է բնարկվում եւ ձեւակերպված է հետևյալ կերպ։ Եթէ տ է արդյո՞ն բարեփոխել Սահմանադրությունը։ Պատասխանում եմ անողյաման տեսք է, անզի հասարակության ներուում կուտակվել են հսկայական թվով խնդիրներ, որոնց չլուծվածության դաման ներում հասարակության ժողովով նշանադրական բարեփոխմանը բողոքվելով՝ իշխանավորներն իրականում լուծում են իրենց բաղադրական վերարտադրության խնդիրը։ Միեւնույն ժամանակ, «կայուն», այսինքն սեփական բաղադրական բացարձակ մեծամասնության ձեւավորման միջոցով նրան մտադիր են խորհրդարանում աղափովել միակուսակցական թելադրան, որն իրենց համար կերածիսավորի երկրի ավտորիհար կառավարման հնարավորություն՝ անկախ դրա դետական կառավարման համակարգի տարածեսակից։ Չենց այստեղ է «քաղված ծան գլուխը», այսինքն՝ այն բանի դաշտարջ, թե իմուն իր համար իր անհարմար ու լարված դահին իշխանությունը համարձակվեց բարեփոխել Սահմանադրությունը։

բառազամբ, ցանկապես
միայն մեկ բան. անվերջութեան
ինքնավերարտադրվել: Իսկ դեռ
տական կառավարման խորհր
դարանական հաճակագույն
նկատի ունենալով մեր հասս
րակության ընտրական գործըն
թացի առանձնահատկություն
այսինքն ընտրությունների ան-
րինականությունը (որդես այս
գործընթացի կոնսարտ), առա-
վել «հիմնավորությամբ» է ը-
ձեռում այդ հնարավորությունը
իշխանություններին: Ինձ ի՞նչ
է սիմուլ այդես մշածել: Ես
կեր դա դարձեմ առավել նա-
րանասնորեն եւ անօտաղ կե-
ղով:

Իր բովանդակային էլույթական սահմանադրությունը մարդասիրական էր, բայց Խոհեմարդության հուրդների երկրության ամեն ինը այդ թվում մարդասիրությունը ենթակա էր ԽՄԿԿ գաղափարությունը: Այդ յուրօհնական խոսությանը՝ «մարդասիր»

սահմանված է պայմանագրությամբ՝ ստեղծելի բացակայությամբ։ Պետք չէ խորամանել, որ պայմանագրած է նրանով, որ առնհատական ոչնչացնում է բենին ու իրավունքը եւ դրան իսկ դետական դաշտունյաներու գրկում նույնիսկ ամենաանկեր ցանկության դեմքում աշխատ ստեղծելի ստեղծման գործընթացին «մարդու ձեռներով» ժամանակելու հնարավորությունից։ Դրա ածանցյալը ճափի կան վերաբերմունքն է նրա հանդելու, ովքեր ստեղծում այդ աշխատատեղերը։ Արդ չեն իհում, թե սփյուռքյան տեղական բիզնեսի բանի՞-քանի ներկայացուցիչներ են հեռու ասալիներով զանգատվել իրեն բիզնեսի հանդելու այս կան առ դետական կազմակերպություն չինովնիկների անթույլատու վերաբերմունից։ Բացաձակագրելու դես անհնար է սեփական երան դրու զգալ լիարժել բաղ

ցագա բացարար մասնաւուն նույնուն աղահովելու համար։ Ազելին, այդ դեմքում նա ստիլ-ված կլինի սեւով ստիլակի վրա գրել նաև այն, թե ինըն ինչպես է հասնելու ընտրությունների օրինականությանը եւ ինչ դեմք է ձեռնարկվի դրա համար։ Իսկ դա «աժիշխայան գարշաղար» է ։ ՀՀ բոլոր իշխանությունների համար, սկսած 1996 թվականից։ Ներկայիս իշխանությանը երաշխավորված ձեւով «զերծ դահելով» օրինական ընտրությունների անցկացումից, այսինքն կատարելով նրա «դասվերը»։ Սահմանադրության ճակարդակով, բարեփոխիչները, գուցե իրենի էլ չհասկանալով, հաստատում են այն փաստը, որ ՀՀ-ում ժողովրդավարությունը սկսվում եւ ավարտվում է ընտրություններով։ Մյուս կողմից, Սահմանադրության նախագծում միանգամայն հստակութեած գրված է։ «Ազգային ժողովի

Սահմանադրության բարեփոխում.

Ասկած մեր հոգու մեջ, քեզ դիմանկարը դաշի վրա

Նըվրդավարական զարգացումը եւ մեր դետության սննդառթան զարգացումը հաճագի են նվազագույնին, որը ձգտում է զրոյի: Իշխանությունն արդյոք բավարար չափով գիտակցում է այդ փաստը: Անկասկած, այս Սակայն, նույնիսկ դետության եւ հասարակության համար ողբայի այս դայնաններում նա զբաղվում է ուրիշ խնդիրներով: Անուուծ, Տեղյակ լինելով իրենց լեզիտիմության մակարդակին եւ գիտակցելով, որ այնտեղ իրեն արդեն հասել են հասարակության վստահության «անդառնալիության կետը», իշխանավորները մտադիր են ամեն գնով ադահովել իրենց վերաբարությունը: Այս անգամ նրանք ուզում են սվյալ խնդիրը լուծել հիմնավորամես եւ «օրինականութեն», բայց դրա համար դեմք է «հենման կետ» ունենամ Սահմանադրության մեջ, որդեսզի առաջին հոկ ամիրաժեւության դեմքում վկայակոչեն այն: Այլ կերպ ասած, իշխանությունը բոլոր ջաները գործադրում է, որդեսզի սահմանադրութեն, այսինքն՝ Հիմնական օրենի հանադասախան հոդվածով հիմնավորի ՀՀ խորհրդարանում «կայուն», այսինքն բացարձակ բաղադրական մեծամասնության ձեւավորման ամիրաժեւությունը: Այդ աղադակող փաստը նշել են նաև Վենետիկի հանձնաժողովի նույն ներկայացուցիչները, առաջարկելով հասել այն Սահմանադրության նախագծից եւ

թյան» հիմքը ԽՍՀՄ Հմանակառ
օրենքի 6-րդ հոդվածն էր, որտեւ
խոսվում էր խորհրդային հասս
րակության կյանութ ԽՍՀԿ
«ղեկավար եւ ուղղորդիչ» դե
մասին: 6-րդ հոդվածի այդ կա
բառակապակցությունը միաւ
գամայն բավարար էր, որմես
անհրաժեշտության դեմքում
չի դարձվի ամենայն առաջա
դիմականն ու բանականը խո
հրդային հասարակության մե
եթե այդ էին դահանջում կո
սակցական վերնախավի ժահի
րը, եթե դա չէր համընկու
նաւաց գեղագիտական ճաւ
կին: Վերիիշեմ, օրինակ, խորհ
դային գաղափարախոսությա
վերաբերնունքը մասնավոր ս
փականության, այլախոհու
թյան նկատմամբ, 1962 թ. Դ
խորհշչովի կողմից պահպա
ռիսների ցուցահանդեսի Զայթ
ջախումը եւ այլն: ՀՀ բարախ
ցիների գերակշիր մեծամասնու
թյունը երեւ է ԽՍՀՄ փլուզմա
ականատեսը: Իսկ մենք իիանս
լի հասկանում ենք, որ խորհուր
ծերի երկիրը դադարեց որմե
զետություն գոյություն ունենա
ռ ոչ ԿՎԿ-ի զաներով կամ ին
որ ամենազոր դավադրությա
հետեւանով, այլ դարձ ու տա
փակ դաշտառով: Խորհրդային
Միության հասարակ բարախ
ցիները վերջնականապես
հիասքափեցին, կորցնելով
հավաքը ինչուս իրենց մետք
կան դեկավարների, անուեն
ԽՍՀԿ գաղափարախոսությա
նկատմամբ:

ընտրությունների կարգը դեմք է երաշխավորի Աժ-ում կայուն բաղաբական մեծամասնության ձեւավորումը» (գլ. 4, հոդված 89, դ. 3): Դասկանալի է, որ «կայուն բաղաբական մեծամասնություն» խորածանկ ձեւակերպումը ներ իրականության մեջ կնյութականացվի ԴՀ Աժ-ում միակուսակցական բաղաբական բացարձակ մեծամասնության ձեւավորման միջոցով, այսինքն դետական կառավարման խորհրդարանական համակարգի օրոք, ավտորիտարիզմը մեր հասարակության կյանքը «կղեկավարի եւ կուղղորդի» ինչողեւ եւ այսօր: Եսկ ինչ վերաբերում է այդ «կայուն բաղաբական մեծամասնության» ձեւավորման եղանակին, քնավ դժվար չէ կրահել, թե դա ինչողեւ տեղի կունենա. հասարակությունն այդ կենսունակ նողկալիության հետ «հաճակեցության» իրական փորձ ունի: Մյուս կողմից, միանգամայն ակնհայտ նաեւ այն, որ եթե վերոհիշյալ հոդվածը հայսնվի նոր Սահմանադրության վերջնական տարբերակում, աղա նույն կերպ «կձեւախախտի» մեր հասարակության կյանքը, ինչողեւ ԽՍՀՄ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածը: Սակայն այստեղ նրերանգ կա: Ամբողջ հարցն այն է, որ Սահմանադրության մեջ տվյալ հոդվածի առկայությունը կարող է կայուն դետական կառավարման անկյունաբար դառնալ խորհրդարանական համակարգի դայմաններում, սակայն՝ լոկան դեմքում, եթե անվերադահորդն սահմանադրության երաշխավորվի նաեւ ընտրությունների օրինականությունը: Դակառակ դեմքում կարելի է չկասկածել, որ միակուսակցական ավտորիտարիզմը խորհրդարանական համակարգի օրոք կվերածվի անժամկետ միակուսակցական թելադրանի, ինչը անթույլարելի է ժողովրդավարական իրավական եւ սոցիալական դետուրյան կառուցմանը ձգտող, դետականութեն կազմակերպված հասարակության համար:

ՆԱԶԱՐԵԹ ՍՐՄԱՔԵԾ

Աներիկեան Թունիսի գարնանային
յայտագիրեն յետոյ ամբողջ Միջին Արևել-
ի աշխաթքը հիմնական փոփոխութեառու-
թաւ հանդիսացաւ, յաջորդական Եր-
կիրներ փլատակել յետոյ այնպէս կակն-
կալուի, թէ կարզը Թիւրքիոյ կը սպառ-
նայ, ուրեմն այս վիճակը նեզ՝ հայես ալ
կը հետաքրքրէ:

Բացայաjs է, թե բոլոր սրցաւ հայեր այս նոր իրադարձութիւններուն եւ եղելութիւններուն ուշադրութեամբ ոյիսի հետեւն:

Ազգայնամոլ թուրք, իշլամական կարգախօսուվ ոգեւորուած իմրենու հետ միասնաբար մեզ եղենին ենթարկեց: Այս իրականութիւնը սփիւրի տարածին ցրուած ամէն մի հայ իր հոգիին խորը զգացած է, այս զգացումն ակնյայց է մեզ զի բոլորին:

Հարիւ տարի մեր մօւկութային, Եկեղեցական կառուցուածք եւ արժէներ քալանեցին, ոչնչացուցին, հայութեան հետի զնտել ուգեցին:

Այժմ, հարիւր տարի յետոյ, թուրքական
ազգայնամունք աւագանին մեզի հանդէլո
ունեցած վարմունիթ նմանը ֆիւրերու
վրայ ալ փորձել կը միշի, կը ջանայ:

«Թիւր չկայ, բոլոր թուր են» կարգախոսով:

Բայց ֆիւրերը հարիւր տարուան առաջուան ֆիւրերը չեն: Ինչնազիսակցութեան եկան, հասկցան իրենց ամներելի յանցանը, որով անոնց վերի դեկավար դասը ներողութեան յայտարարութիւններ կ'ընէ ուղղուած հայերու: Ներկայի ֆիւր ժողովուրդը հասկցած է դրութիւնը եւ իր ազատութեան, անկախութեան համար կը ճարտնչի:

Քիւրտերը մեռնիլ սորվեցան

Բայց այս հանգուածին մեղադրեալ ֆիւրերու հանդէտ մեր կեցուածքը ի՞նչ դիմու ըլլայ, յառաջիկային ֆիւրերու հետ մեր յարաբերութիւնը ի՞նչ ընթաց դիմու սահմանայ:

Սահմանադրության բարեփոխում.
Ասված մեր հոգու մեջ, քեզ դիմանկարը տափ վրա

Սա հմանադրության մեջ հնարավոր է ժղովրդավարություն կառուցել՝ հենքելով անօրինական ընտրությունների վրա։ Ուստի կարելի է համարձակութեն ղճնելով (իհարկե, չզանկանալով որեւէ մեկին վիրավորել), որ բոլոր նրանք, ովքեր այս կամ այն կերպ նղաստել են Սահմանադրության նախագծի բովանդակային հության ձևավորմանը, բայց ընդամենը չեն արձարել ընտրու

Ինչուս որ Արաջի ստեղծած քննության մեջ կա Նրա կանխորոշած դրցեսների հաջորդականությունը, այնուս էլ օրենսդրական-իրավական իրականության մեջ գործում է դեղի նորատակը տանող բայլերի դարերով ճշակված, հստակ հաջորդականություն։ Օրինակ, Երեխայի ծննդելու համար կինը դեմք է հիփանան, հակառակը դարձադիւս չի կարող լինել։ ճիշճ նույն ձեւով էլ ժողովրդավարություն կառուցելու համար անհրաժեշտ է առաջին հերթին անցկացնել օրինական ընտրություններ։ այստեղ եւս հակառակը լինել չի կարող։ Սակայն դա չի նօանակում, թե օրինական ընտրությունների միջոցով իշխանության գլուխ չեն կարող անցնել զանազան արկածախնիքներ եւ համանանա անձինք։ դատմությանը հայտնի են նաև այդպիսի օրինակներ։ Մյուս կողմից, միայն հիվանդ Երեխակայությունը կարող է նարուն նշաններ տալ, թե

հասարակության մեջ հնարավոր է ժողովրդավարություն կառուցել՝ հենվելով անօրինական ընտրությունների վրա: Ուստի կարելի է համաձակորեն դնուել (իհարկե, չզանկանալով որևէ մեկին վիրավորել), որ բոլոր նրանք, ովքեր այս կամ այն կերպ նոյաստել են Սահմանադրության նախագծի բովանդակային էության ճենակորմանը, բայց ընդումին չեն արծածել ընտրությունների օրինականության հարցը, փաստորեն, գուցե իրենի էլ չգիտակցելով, գրադաւել են հորինմանը:

«Պատմությունը խնիցու ցուց է սկել, որ հորինվածքը գիտու-

թյան մեջ դաշնում է կամ կարող է դաշնալ անհամար աղեսմերի աղբյուր... Դա սիրիյան գետերը են ու ցըսու «գաղափարն» է... դա Լիսեմկոյի «տեսությունն» է, որը կործանեց մինչ այդ անչափ հարուս Երկիր զյուղանետությունը... Դասարակական կառուցվածի ոլորտում դա նոր մարդու ստեղծման «գաղափարն» է... Եթե գիտության ճյուղ ճյուղերում հորինվածի հետևանքները, փառք Ասծոն, դպյանավորված են ցնորական գաղափարների ու նախագծերի հրականացմանն ուղղված նաեւ մի շարֆ այլ հանգամանքներով, առաջ իրավունքի բնագավառում հորինվածքը անհաղղաղ կործանարա է անդրադարձում հասարակության մրա. բանից օրենսդ

Ի դեպքում անհաջապես, ապա առնվազն շատ ավելի անարգ կերպով, բանի որ դրանց հերթ նակը օրենսդիր է՝ իշխանության ներկայացուցիչ։ Այսպես սիրիայան գետերը չհասցին հեռու շրջել, բայց իրավունքի աստվածութեան «միակ բաղաբական ուժի» ԽՍԿԿ-ի դեկապար դերը անագրած ԽՍՀՄ Սահմանադրության 6-րդ հոդվածը կառավարող ընտրախսավի կողմից ներկայացնելու պահանջ ուժին դրվեց առանց որևէ դժվարության։ (Р. Папаян, “Христианские корни современного права”, стр.2, изд. НОРМА, Москва, 2002):

2005 թվականին մենք բարե փոխեցինք 1995-ին ընդունված Սահմանադրությունը: Դրանից հետո Orbánի աջքեւ ամենի հավասարությունը եւ իրավունքը գերակայությունը մի՞թե դարձան մեր հասարակության կյանքը նորմա: Պետական կառավագան համակարգում ավտորիտատիզմը, կոռուպցիան, կաշառակերությունը մի՞թե նվազեցի հասարակութան մեջ ժողովության մակարդակը մի՞թե բարձացավ: ՀՀ դատահրավական համակարգը մի՞թե սեղ անկախ գործել եւ համադատասխանել ժողովրդավարության չափանիշներին: Բնակչության արտահոսքը մի՞թե նվազեց: Ոչ, անկաև ած ոչ: Սահմանադրության 2005 թ. բարե

փիլսումը ճեծ հաշվով հաս-
րակության իրավական ու ս-
ցիալական ձեռավորնան տես-
կեցից հնչո՞ւ չհանգեցրեց
բաղադրացիների կյանքի ոռու-
թելի որակական փոփոխու-
թյունների եւ, ավելին, նույնի-
դրան ուղղված միտուն չարձ-
նագրեց: Կողատասխաննեմ դա-
ու հսակ. այն ժամանակ, ի-
դես եւ այսօր, Սահմանադր-
թյան բարեփոխումը չի արծու-
ծել ընտրությունների օրինակ-
նության հարցը: Անկեղծ լինեն-
այն ժամանակ մենք գուցե ի-
որ բան վաս էինք հասկանո-
բայց իհմա ունենք տասնամ-
փորձ:

նտածեց, թե ես չափազանցում եմ, աղա, ձեր կարծիքով, ինչ դես կարելի է մեկնաբանել ՈՂ-ից հնչած այն խոսքը, որ եթե ՀՅ-ում այօս հանրավէտ անցկացվի, աղա բնակչության գերակշիռ մեծամասնությունը կարտահայտվի Ռուսաստանի միջուկային «Վահանի» տակ հայտնվելու օգտին: Սա ի՞նչ է, դատահականությունն: Նման դատահականություններ չեն լինում: Ողջ աշխարհը տեղյակ է ՀՅ բաղադրական, մատեսական ու սոցիալական իրավունքակին, գիտե նաև իր դետական իշխանության հանդեմ ՀՅ բնակչության իրական վերաբերնունի ճապին: ա-հա եւ «խոսք են գցում»: Որով ուղղում են, որ մեր ազգային դետական իշխանությունը դաշնա ի՞նչ-ո՞ւ մեծի ՞ո՞րը: Ես չեմ ուղղում: Կատահ եմ՝ դուք նույնութես: Ուրեմն մի՛ զբաղվեմ հորինմանք եւ սովորեմ վերջադես ծառայել Հայրենիքին եւ Ազգին, ումենալով Ասծուն մեր հոգու մեջ, այլով թե դիմանկարը դատի Վրա՝ անկախ այն բանից, թե ով է դատակերված: ԶԵ՞ որ դիմանկարները Վաղ թե ուշ փոխվում են: Մի՛ մոռացեմ Ա. Լինոնդի նշանավոր խոսելու. «Կարելի է անդադար խաբել ժողովրդի մի մասին, որու ժամանակ՝ ամբողջ ժողովրդին, բայց ամինար է անվերջ խաբել ամբողջ ժողովրդին»:

Omega. purqu. M. R.

Վեցին տարիներին Սերձավոր Արելքը դարձել է ծանակալի իրադարձությունների ասղարեզ: «Արարական գարունը», բռնադետությունների տարալումը, տարածաշրջանի տատերապնդերը ու դիմակայությունները դարձել են միջազգային կյանքի կարելորագույն թեմաներ: Վեցերև հայսնի դարձավ Եմենում մարտական գործողությունների սկզբից ի վեր արարական կոալիցիայի կրած ամենամեծ կորուսների մասին: Քաղաքական եւ ռազմական մարտեր հաճախ երկրորդ դլան են մղում բազմադարյա հակասությունների հիմնական կողմերից մեկը՝ կրնական երկտարակությունը: «Լեռապու» կայթքը փորձել է ի հայտ բերել ժիա-սուննի դառակման դաշտաներ եւ դրա ազդեցությունը տարածաշրջանի իրադրության վրա:

Համարական

«Վկայում եմ, որ չկա Աստված, բացի Ալլահից, եւ վկայում եմ, որ Մոհամմեդը Ալլահի մարգարեն է». այստես է հնչում շահադամ՝ «Վկայությունը», որը խլամի առաջին սյունն է: Միջնադարում դատարանական անձի առօտե «անկերծ սրտվ» շահադամի եռակի արտասանումը նշանակում է խլամի ընդունում: Սուննիների եւ ժիաների հակասությունները սկսվում են արդեն այս կարծիք հայտարարությունից: Շիաները իրենց շահադամի վերջում ավելացնում են «... եւ Ալլա Ալլահի բարեկամն է» բառերը: Ուղղահական խալիֆ Ալլա իբր Աբու Շախբը՝ երիտասարդ հայամական դետության առաջին դեկավարներից մեկը, Մոհամմեդ մարգարեի փեսան էր: Ալլա սպանությունը եւ նրա որդի Ջուայինի մահը մահմետական հանրական դատարանության ներսում դարձան բաղադրական դատարանության նախարարը եւ հանայինը կիսեցին սուննիների ու շիաների:

Սուննիները կարծում են, որ խալիֆին հարկավոր է համայնքի վեերկությամբ ընտել կուրեյշի ցեղի ամենաարժանապն տղամարդկանցից: Շիաները հանդես են գալիս իմանարի օգինի, եթե բարձագույն դեկավարը թէ հոգեւոր եւ թէ բաղադրական առաջնորդ է: Շիաների կարծիքով, իմամ կարող են լինել միայն Մոհամմեդ մարգարեի ազգականներն ու սերունդերը: Շիաները սուննիների դուրսան համարում են կենծված: Նրանց կարծիքով, այստեղի հանգած են այն բանասեղծությունները, որոնցում խոսվում է Ալլա Մոհամմեդի իրավահաջորդ նշանակելու անհրաժեշտության մասին:

«Սուննիզմի մեջ արգելված են դասկերները, սուննի կարծիքով, այստեղի հանգած են այն բանասեղծությունները, որոնցում խոսվում է Ալլա Մոհամմեդի իրավահաջորդ նշանակելու անհրաժեշտության մասին: Այս մարդկան մակարդակությունը կամ շիաների «հուսեյնիաներում» առ են Ալլա որդի Ջուայինի դատակերները: Շիազմի մեջ նոյնի կամ կամ հոսանքներ, որոնց հետեւրդներին սիդում են երկրորդ հետեւրդները: Նրանց մզկիթներում, համար են բաղադրական առաջնորդները, որոնց հոգեւոր են կազմում:

Ինչու շիաները եւ սուննիները չեն կարող համերաշխ ապրել

մեջ: Արարական 20 երկրորդ, բացի Բահրեյնից եւ Իրաքից, առավելագույն սուննի են: Քիմնականում սուննի են նաեւ Իրաքում եւ Սիրիայում կրվող արմատական հոսանքների ներկայացուցիչները, այդ թվում «Խոյամական դետության» գրոհայինները:

Եթե շիաներն ու սուննիները համահավաք ապրեին, իրավիճակը գուցեց այս խճակած չիններ: Սակայն ժիա Իրանում, օրինակ, կա հոլովանա նավթաբերեր ու շրջան, որտեղ սուննիներ են ապրում: Քիմնական մարտեր իրենց այնտեղ էին մղվում իրանա-իրայիան դեպանա դատերագի ժամանակ: Մարտական միացելու մասին ապրեին այդ շրջան անվանում են «Արարիստան» և մատադիր չեն դադարեցնել դայլար հանում հոլովանա սուննիների իրավումների դատավանության: Սյուս կողմից, իրանից առաջնորդները արարական Բահրեյնը երեմն հրայրակավ անվանում են Իրանի 29-րդ նահանգ՝ ակնարկելով, որ այնտեղ շիաները մեծամասնություն են կազմում:

Եմենի ճգնաժամը

Սուննի-ժիա դիմակայության ամենաթթ կետը մնում է Եմենը: Եթե սկսվեց «Արարական գարունը», բռնադետ Ալլա Արդարական Սայեթը իննական իրաժարական ժամանակ ապրեին ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մասնակի մասին: Այստեղ շիաները մեծամասնություն են կազմում, բայց դատամականութեն կառավարող դատավանությունը մեծամասնություն են կազմում:

Եմենի ճգնաժամը

Սուննի-ժիա դիմակայության ամենաթթ կետը մնում է Եմենը: Եթե սկսվեց «Արարական գարունը», սուննի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգ՝ ակնարկելով, որ այնտեղ շիաները մեծամասնություն են կազմում:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Հոռովածների ջոկատները միավորվեցին Սայեթին հավասարին մնացած զորերի հետ եւ գրավեցին Եմենի մայրավագան Սանան: Մարտեր ծավալվեցին հարավային նավահանգիս Աղենին՝ Շադիի վերջին հենարամի համար: Նախագահն ու կառավարությունը փախարինել ժողովրդավական մերժությունը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում աշխատան հոլուսի ժիաների եւ մեջնական դատավանությունը ապահանությունը այս ժամանակը ապրեի իրավումները մեջ առաջնորդ է մայիսի 29-րդ նահանգը:

Սակայն դարձագույն, որ խաղաղ անցումը թվացայալ է: Եմենի հյուսիսում

